

tarpeelliset lisäykset teurastamolautakunnan johtosäännön 1 ja 2 §:ään sekä teurastamon toimiston johtosäännön 1 §:ään.

Lihantukku-myntihallin järjestyssääntöjen muuttaminen. Pula-ajan säännöstelymääräykset huomioonottaen kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ tehdä teurastamon lihantukku-myntihallin järjestyssääntöjen 2 §:ään eräitä muutoksia.

Teurastamon viranhaltijat. Kaupungineläinlääkäri O. W. Ehrström määrättiin ²⁾ oman virkansa ohella hoitamaan puolustuslaitoksen palvelukseen kutsutun teurastamon toimitusjohtajan T. J. Tallqvistin virkaa siksi kuin tämä vapautui puolustuslaitoksen tehtävistä.

Teurastamon määrärahat. Teurastamon ilmajäähdyttäjien uusimistöiden viivästyttyä siinä määrin, että lopputarkastus voitiin toimittaa vasta kertomusvuoden helmikuun 4 p:nä, kaupunginvaltuusto oikeutti ³⁾ yleisten töiden lautakunnan kertomusvuonna käytämää v:n 1940 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Talorakennukset sisältyvän määrärahan Teurastamon ilmajäähdyttäjien uusiminen 392 268:60 mk:n suuruisen jäännöserän.

Teurastamon v:n 1941 määrärahaa Puhtaanapito päätettiin ⁴⁾ sallia ylittää 47 000 mk.

Valtuusto päätti ⁵⁾, että v:n 1941 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Talorakennukset sisältyvään määrärahaan Teurastamo, suolipesimön laajentaminen ja Teurastamo, konttori- ja pukuhuoneen laajentaminen vastaavasti 8 800: 60 mk:n ja 183 488: 75 mk:n suuruiset jäännöserät saatiin siirtää kertomusvuonna käytettäväksi.

Neuvottelukunnan asettaminen kalasataman hallintoa varten. Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁶⁾ teurastamolautakunnan asettamaan kalasataman toimintaa seuraamaan sekä antamaan lautakunnalle neuvoja ja lausuntoja sen toimintaa koskevissa asioissa kalasataman neuvottelukunnan, jonka puheenjohtajana oli teurastamon johtaja ja muina jäseninä kuusi henkilöä, joista teurastamolautakunta asetti yhden sekä suomenkielisiä ja ruotsinkielisiä kalastajia, kalan tukkukauppiaita ja kalan vähittäiskauppiaita ynnä kalan vähittäiskuluttajia edustavat yhtymät tai yhdistykset kukin yhden. Valtuusto jätti teurastamolautakunnan harkinnan varaan, mitä yhdistyksiä ja yhtymiä kunakin vuonna pyydetäisiin asettamaan jäseniä neuvottelukuntaan, sekä päätti, että neuvottelukunnan jäsenille saatiin maksaa teurastamon määrärahasta Palkkiot saman suuruiset kokouspalkkiot kuin teurastamolautakunnan jäsenille.

Kalasataman jäähdytyslaitoksen käyttömaksutaksan vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ vahvistaa taksan Helsingin kaupungin kalasataman jäähdytyslaitoksen käyttämisestä, jonka mukaisesti maksu 35 kg:n vakiolaatikolta oli oleva 3 mk vuorokaudessa.

Elintarvikekeskus

Määrärahat. Kaupunginvaltuusto päätti sallia ylittää seuraavia elintarvikekeskuksen v:n 1941 määrärahoja alla mainituin määrin: Kaluston hankinta 70 000 mk ⁸⁾, Kaluston kunnossa pito 39 166: 80 mk ⁹⁾, Ruoka-aineet 2 000 000 mk ⁸⁾ ja Käyttövarat 128 950: 20 mk ⁹⁾.

15. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat

Kaasulaitoksen ja sähkölaitoksen yhteisen painuriosaston uudelleenjärjestely. Kaasulaitoksen ja sähkölaitoksen yhteisen painuriosaston toiminnan järjestämiseksi kuten laitosten yhteisessä toimistossa niin että sähkölaitos palkkasi esimiehen ja kumpikin laitos oman osastonsa esimiehen ollen lisäksi käytettävissä tarpeellinen määrä sääntöpalkkaisia tai tilapäisiä toimistoapulaisia sekä työn vastuunalaisuuden ja sen osittain teknillisen luonteen vaatimat palkankorotukset huomioonottaen kaupunginvaltuusto päätti ¹⁰⁾ kertomusvuoden kesäkuun 1 p:stä lukien:

¹⁾ Kvsto 16 p. jouluk. 32 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 207. — ²⁾ Kvsto 26 p. elok. 17 §. — ³⁾ S:n 18 p. helmik. 20 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. tammik. 50 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. helmik. 21 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. marrask. 17 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. lokak. 20 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 144. — ⁸⁾ Kvsto 28 p. tammik. 55 §. — ⁹⁾ S:n 28 p. tammik. 55 § ja 11 p. maalisk. 33 §. — ¹⁰⁾ S:n 22 p. huhtik. 13 §.

lakkauttaa sähkölaitoksen 39 palkkaluokkaan kuuluvan painuriesimiehenviran ja perustaa sen tilalle 35 palkka- ja V kielitaitoluokkaan kuuluvan painurimestarinviran; lakkauttaa kaasulaitoksen toisen 42 palkkaluokkaan kuuluvan painurinviran ja korottaa toisen samaan palkkaluokkaan kuuluvan painurinviran 39 palkkaluokkaan kuuluvaksi;

korottaa sähkölaitoksen 42 palkkaluokkaan kuuluvan painurinviran 39 palkkaluokkaan kuuluvaksi; sekä

sallia suorittaa selostetusta järjestelystä johtuvat lisämenot kaasulaitoksen ja sähkölaitoksen tilivirastojen määrärahoista Palkat.

Vesijohtolaitos

Määrärahat. Vesijohtolaitoksen v:n 1941 hallintomäärärahaa Osuus hallituksen menoista päätettiin sallia ylittää 855 mk ¹⁾ ja yhteisiin sekalaismenoihin sisältyvää määrärahaa Työntekijäin erinäiset edut 610 000 mk ¹⁾ sekä kertomusvuoden jakelumäärärahaa Korjaukset ja muut kustannukset enintään 1 500 000 mk ²⁾ ja yhteisiin sekalaismenoihin sisältyvää määrärahaa Työntekijäin erinäiset edut enintään 700 000 mk ³⁾.

V:n 1941 yleisistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto, niitä ylittäen, myönsi ⁴⁾ 30 000 mk:n suuruisen lisäyksen v:n 1939 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Vesijohtolaitos sisältyvään määrärahaan Vesijohto Porthaninkatuun ja Kolmanteen linjaan korttelin n:o 312 edustalle.

Valtuusto päätti ⁵⁾ merkitä v:n 1943 talousarvioon 14 500 000 mk:n suuruisen siirtomäärärahan Vanhankaupungin Siltasaarella olevan itäisen suodatuslaitoksen laajentamista varten.

Vesijohtolaitoksen sähkösaannin varmistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ merkitä v:n 1943 talousarvioon 1 420 000 mk:n suuruisen siirtomäärärahan vesijohtolaitoksen sähkösaannin varmistamiseksi rakentamalla 35/5 kV 3 000 kVA:n muunto- ja jakoaseman Vantaanjoen Siltasaarelle sekä oikeuttaa sähkölaitoksen käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna.

Vantaanjoen vesimäärän lisääminen. Vantaanjoen vesimäärän suureen supistumiseen katsoen kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ periaatteellisesti hyväksyä Neuvotteleva insinööri-toimisto Consulting oy:n laatiman I vaihtoehtotuksen mukaisen suunnitelman lisäveden siirtämiseksi Hiidenvedestä Vantaanjokeen. Samalla valtuusto päätti tehdä valtioneuvostolle esityksen vesioikeuslain täydentämisestä siten, että vesistön säännöstelyksi luettaisiin myöskin veden johtaminen edellä mainitussa tarkoituksessa tai vesimäärän pysyvistä lisäämistä varten toiseen uomaan taikka toisesta vesistöstä tai vesistön haarasta toiseen sekä että valtiolla, kaupungilla tai muulla yhdyskunnalla tai muuten yleiseksi tarpeeksi on oikeus toimittaa vesistön vedenjuoksun säännöstely, jos yrityksestä on kosken vesivoiman käyttämisessä tai muuten hyötyä, ollen vesioikeuslakiin edelleen otettava määräys siitä, että mikäli vesistön vedenjuoksun säännöstely toimitetaan kaupungin, muun yhdyskunnan tai muuten yleiseksi tarpeeksi vedenjohdon aikaansaamiseksi, käsitellään kaikki lunastus- ja korvausasiat sen yhteydessä.

Veden siirtämiseksi Hiidenvedestä Vantaanjokeen kaupunginvaltuusto sittemmin päätti ⁸⁾ merkitä v:n 1943 talousarvioon 15 000 000 mk:n suuruisen osamäärärahan, josta 300 000 mk saataisiin käyttää jo kertomusvuonna.

Kaasulaitos

Määrärahat. Kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ sallia ylittää seuraavia kaasulaitoksen v:n 1941 määrärahoja alla mainituin määrin: hallintomäärärahaa Tarverahat 93 000 mk, käyttömäärärahoja Kaasunvalmistuksen aine- ja työ kustannukset y.m. 21 963 000 mk, Kaasunvalmistuksen sivutuotteet 430 000 mk ja Korjaukset ja muut kustannukset 340 000 mk sekä yhteisiin sekalaismenoihin sisältyviä määrärahoja Työntekijäin erinäiset edut 1 280 000 mk, Korot kontokuranttitilistä kaupunginkassassa 1 206 174: 95 mk ja Vakuutusmaksut 26 192: 80 mk.

¹⁾ Kvsto 18 p. helmik. 29 §. — ²⁾ S:n 16 p. syysk. 34 §. — ³⁾ S:n 26 p. elok. 36 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. tammik. 40 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. elok. 27 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. kesäk. 16 §. — ⁷⁾ S:n 3 p. kesäk. 15 §. — ⁸⁾ S:n 26 p. elok. 26 §. — ⁹⁾ S:n 28 p. tammik. 56 §.

Valtuusto päätti ¹⁾ neljän uuden viistokammion uuden hankkimiseksi kaasulaitokselle merkitä v:n 1943 talousarvioon 21 000 000 mk:n suuruisen siirtomäärärahan, josta 6 000 000 mk saatiin käyttää jo kertomusvuonna, sekä kaasulaitoksen kahden entisen viistokammion korjaamista varten 2 450 000 mk:n suuruisen määrärahan, josta kertomusvuonna saatiin käyttää ennakolta enintään 500 000 mk.

Kaasun hinnan korottaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾:

hyväksyä uuden korotetun kaasutariffin ³⁾;

ottaa korotetut hinnat käytäntöön kertomusvuoden viimeisen mittarilukemajakson kaasua laskutettaessa sekä rahakemittarien suhteen lokakuun 29 p:stä lukien;

määrätä kaasulaitoksen omiin tarpeisiin sekä katu- ja satamavalaistukseen käytetyn kaasun hinnan edelleen 1 mk:ksi m³:ltä;

sallia tehdä erikoissopimuksia suurkuluttajain kanssa kaupunginhallituksen suostumuksella; sekä

kehoittaa kaupunginhallitusta harkitsemaan, voitiinko suurkuluttajain alennuksia supistaa ja aikanaan tekemään valtuustolle mahdollisen ehdotuksen alennusten muuttamisesta.

Kaasunkäytön säännöstely. Siihen katsoen, että kaasuntuotanto viime aikoina ei ollut riittänyt tyydyttämään kulutusta, kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾:

että uusille kuluttajille ei toistaiseksi toimiteta kaasua, ellei kaupunginhallitus toisin määrää;

että kaasun toimittaminen rautatievaunujen valaistukseen toistaiseksi lopetetaan;

että toistaiseksi keskeytetään kaasun jakelu vähemmän tärkeille teollisuuslaitoksille sekä sellaisille teollisuuslaitoksille, jotka voivat käyttää polttoaineena puita, kivihiiliä tai koksia;

että kaasulaitos oikeutetaan säännöstelemään ravitsemisliikkeiden, kahviloiden y.m.s. kaasunkulutusta;

että normaalikulutusta ylittävästä kaasunkulutuksesta veloitetaan 15 mk m³:ltä, jolloin normaalikulutuksena pidetään yhden henkilön taloudessa 0.6 m³, kahden henkilön taloudessa 1.0 m³ ja sitä ylittävältä talouteen kuuluvalta henkilöltä 0.3 m³ vuorokaudessa sekä jos asunnossa on Junkers-koje lisäksi 3 m³ 30 vuorokauden aikana talouteen kuuluvaa henkilöä kohden, saaden alle kahden vuoden vanhojen lasten osalta edellä mainitun lisäksi kuluttaa 0.3 m³ lasta ja vuorokautta kohden;

että jokainen Junkers-koje varustetaan tiedoituksella, jossa kuluttajaa kehoitetaan säästäväisyyteen; sekä

että kaasulaitos oikeutetaan katkaisemaan kaasun saanti määräajaksi sellaiselta kaasunkuluttajalta, jonka välittämättä ehkäisyhinnasta, 15 mk:sta m³:ltä, todetaan kuluttavan kaasua huomattavasti yli vahvistetun normaalikulutuksen.

Myöhemmin valtuusto oikeutti ⁵⁾ kaasujäähdytyskaappien käyttäjät kertomusvuoden kesä-, heinä-, elo- ja syyskuun aikana sekä lokakuun 1 p:stä alkaen toistaiseksi ilman korotettua lisämaksua saamaan 1 m³:n suuruisen ylimääräisen kaasumäärän jäähdytyskaappia kohden vuorokaudessa.

Valtuusto oikeutti ⁶⁾ lisäksi kaasulaitoksen kertomusvuoden heinä- ja elokuun aikana myöntämään niille kaasunkuluttajille, jotka käyttivät kaasua marjojen, vihannesten y.m. säilöntää varten ja olivat tehneet siitä kirjallisen ilmoituksen, enintään 9 m³:n ylimääräisen kaasumäärän henkilöä kohden sekä valtuutti kaupunginhallituksen päättämään, myönnettäisiinkö samaan tarkoitukseen lisäkaasua vielä syyskuunkin aikana.

Ennen joulua valtuusto vielä päätti ⁷⁾, että v:n 1942 joulukuun 21 p:n ja v:n 1943 tammikuun 1 p:n välisenä aikana saatiin yksityistalouksissa valtuuston tammikuun 28 p:nä tekemässä päätöksessä mainitun kaasumäärän lisäksi ilman lisämaksua käyttää 4 päivän kaasumäärä.

S ä h k ö l a i t o s

Viranhaltijat. Sähkölaitoksen siirtymisen johdosta pankkirahastusjärjestelmään kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾ kertomusvuoden kesäkuun 1 p:stä lukien lakkauttaa 12 avoimeksi tullutta 35 palkkaluokkaan kuuluvaa rahastajanvirkaa.

¹⁾ Kvsto 3 p. kesäk. 18 §. — ²⁾ S:n 28 p. lokak. 28 §. — ³⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 174. — ⁴⁾ Kvsto 28 p. tammik. 25 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. kesäk. 17 § ja 18 p. marrask. 12 §. — ⁶⁾ S:n 17 p. kesäk. 21 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. jouluk. 28 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. huhtik. 12 §.

Höyrykattiloista huolehtivan sähkölaitoksen yliasentajanviran entisen ja siihen asti ainoan haltijan siirryttyä eläkkeelle, valtuusto, viran siirtämiseksi sen tärkeyteen katsoen ylempään palkkaluokkaan, päätti¹⁾ kertomusvuoden maaliskuun 1 p:stä lukien lakkauttaa yhden 30 palkkaluokkaan kuuluvan yliasentajanviran ja perustaa samasta päivästä lukien 27 palkkaluokkaan kuuluvan höyrykattilanyliasentajanviran myöntäen tarkoitusta varten 5 250 mk käyttövaroistaan uusien virkojen palkkoihin sekä palkankorotuksiin.

Määrärahat. Kaupunginvaltuusto päätti ylittää v:n 1941 talousarvion pääluokan Teknilliset laitokset lukuun Sähkölaitos sisältyviä kaupunginhallituksen käyttövaroja 395 114: 15 mk²⁾ sekä sähkölaitoksen saman vuoden yhteisiin sekalaismenoihin sisältyviä määrärahoja Työntekijäin erinäiset edut 1 350 000 mk³⁾ ja Vakuutusmaksut ja verot 30 000 mk³⁾.

Sähkölaitoksen kaasulaitokselle suoritettava korvaus. Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾, että sähkölaitoksen oli v. 1913—42 hyväkseen käyttämänsä, kaasulaitoksen vuosien kuluessa jäteaineilla täyttämän 22 400 m²:n suuruisen Sörnäisten niemen liejualueen vuokrahyvityksenä, jota varten kertomusvuoden talousarvioon jo oli merkitty 7 000 000 mk, lisäksi, ylittäen v:n 1941 vuokramäärärahaansa, suoritettava kaasulaitokselle 3 080 000 mk.

Voima-asetat. Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ merkitä v:n 1943 talousarvioon 1 950 000 mk:n siirtomäärärahan luonnonvedolla toimivan paineilma-arinan ja ekonomiserin hankkimiseksi sähkölaitoksen Sörnäisten voima-aseman yhteen B & W-kattilaan oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään tästä määrärahasta 900 000 mk jo kertomusvuonna.

Siihen katsoen, että kaupungin sähköntarpeen tyydyttäminen oli alkanut tuottaa erinäisiä vaikeuksia, kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾:

että tarkoitukseen varatulle Salmisaaren alueelle rakennetaan sähkölaitokselle uusi höyryvoima-asema, aluksi yhtä n. 30 MW:n höyryturbiinikoneistoa ja sitä vastaavia katiloita varten;

että teknillisten laitosten hallitusta kehoitetaan tekemään esitys suunnitelman toteutamiskustannuksista ja niiden jakautumisesta eri rakennusvaiheille; sekä

että asian tässä vaiheessa v:n 1943 talousarvioon merkitään tarkoitusta varten 30 000 000 mk:n määräraha, josta teknillisten laitosten hallitus saa käyttää 20 000 000 mk jo kertomusvuonna.

16. Muut asiat

Suomen marsalkan Mannerheimin 75-vuotispäivä. Kunnioituksenosoitukseksi sotamarsalkka Mannerheimille hänen täyttäessään 75 vuotta kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾ nimittää entisen Heikinkadun ja entisen Turuntien Mannerheimintieksi—Mannerheimvägeniksi sekä antaa kaupunginhallitukselle tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin tarpeellisen asemakaavanmuutoksen aikaansaamiseksi.

Kaupunginvaltuuston kokouksessa kesäkuun 17 p:nä valtuuston puheenjohtaja luki Suomen marsalkan Mannerheimin lähettämän kiitoskirjelmän hänen 75-vuotispäivänsä vieton johdosta⁸⁾.

Historiatoimikunta. Kaupunginvaltuusto oikeutti⁹⁾ historiatoimikunnan käyttämään sille v:n 1939 ja 1940 talousarvioissa varattuja siirtomäärärahoja v:n 1945 loppuun saakka.

Sotaväen ravinto- sekä rehu- ja kuivikeannosten hinnoituksen määrittämiseksi kaupunginvaltuusto päätti¹⁰⁾ ilmoittaa Uudenmaan lääninhallitukselle kuivan ruisleivän hinnaksi 8: 35 mk, tuoreen naudanlihan 18—20: 50 mk, meijerivoin 44 mk, Edamin juuston 21: 50—25: 50 mk, Emmenthalin juuston 29—32 mk, sulaterasvajuuston 32: 25—33: 25 mk, kaurasuurimoiden 6: 05—6: 65 mk, ohrasuurimoiden 5: 85 mk, vehnän 7: 15 mk, perunain 1: 75 mk, laardin 24 mk, margariinin 18—19 mk, täysijyväruisjauhojen 4: 35 mk, vehnäjauhojen 6: 05 mk, täysijyvävehnäjauhojen 4: 70 mk, palasokerin 24: 10 mk, hienon suolan 1: 65 mk ja teen 150—190 mk kilolta, ollen teen hintaan lisättävä 5 %:n liikevaihtovero, kuorimattoman maidon hinnaksi 2: 80 mk litralta ja tavallisten savukelaatujen 10

¹⁾ Kvsto 18 p. helmik. 8 §. — ²⁾ S:n 18 p. helmik. 25 §. — ³⁾ S:n 28 p. tammik. 56 §. —

⁴⁾ S:n 28 p. tammik. 57 §. — ⁵⁾ S:n 7 p. lokak. 17 §. — ⁶⁾ S:n 17 p. kesäk. 39 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 5. — ⁷⁾ Kvsto 3 p. kesäk. 28 §. — ⁸⁾ S:n 17 p. kesäk. 2 §. — ⁹⁾ S:n 28 p. lokak. 18 §. — ¹⁰⁾ S:n 11 p. maalisk. 7 §.